

บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การเลือกสาขาวิชาเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษานั้น จุดมุ่งหมายที่สำคัญประการหนึ่งคือ การออกไปประกอบอาชีพตามที่ตนต้องการ แม้ว่าในปัจจุบันจำนวนบัณฑิตที่ทำงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จมาจะมีมากขึ้นก็ตาม แต่ทั้งการเลือกสาขาวิชาและการเลือกอาชีพน่าจะมีความเกี่ยวพันกันอยู่มาก ในบทนี้ ผู้วิจัยจะรายงานถึงเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกสาขาวิชาและการเลือกอาชีพ ซึ่งรายละเอียดมีดังต่อไปนี้

เพศ

จากรายงานการศึกษาของอีริคสัน¹ (Erickson) ในเรื่องลักษณะการเลือกและความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งรัฐมิชิแกน ซึ่งสรุปว่า เพศหญิงนิยมเรียนทางการศึกษา ส่วนเพศชายนิยมเรียนทางสังคมศาสตร์ ธุรกิจ เกษตรศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์

¹Mildred Brinkmeir Erickson, "An Analysis of Selected Characteristics and Needs of Adult Undergraduate Student Attending Michigan State University," Dissertation Abstracts 29 (December 1968) : 1748.

นาวิน รุ่งรส¹ และสนั่น ประจงจิตร² ได้เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม โดยขอคนพบที่คล้ายคลึงกัน คือพบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนต่อและการเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของราตรี รุ่งโรจน์ดี³ และสมพงษ์ มั่นระวัง⁴ ที่พบว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกศึกษาต่อ แต่ตรงกันข้ามกับทัศนีย์ บุศราทิจ⁵

¹นาวิน รุ่งรส, "เปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกเรียนต่อของนักเรียนชั้นม.ศ.3 ประเภทสหศึกษาระหว่างโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบเดิม จังหวัดพระนคร" (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 53.

²สนั่น ประจงจิตร, "การศึกษาเปรียบเทียบของค้ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมแบบประสมและโรงเรียนมัธยมแบบธรรมดา ในเขตอำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น" (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 68.

³ราตรี รุ่งโรจน์ดี, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง" (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515), หน้า 111.

⁴สมพงษ์ มั่นระวัง, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512" (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2513), หน้า 78.

⁵ทัศนีย์ บุศราทิจ, "คานิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นม.ศ.5 ในภาคเหนือ" (ปริญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 40.

ถนอม อินทรกำเนต¹ ยวดี เจริญจิตร² สมุท นุชนาถ³ และโสภณัท พูลเพชรพันธุ์⁴ ซึ่งพบว่า การเลือกรายวิชาในการศึกษาต่อของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไม่แตกต่างกัน

ในการเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในพระนครและต่างจังหวัด ในปีพุทธศักราช 2510 ของศิริลักษณ์ จินตาทูล⁵ ได้ข้อค้นพบดังนี้คือ นักเรียนชายในจังหวัดพระนครมุ่งจะเป็นวิศวกรและสถาปนิก นักเรียนชายในต่างจังหวัดมุ่งจะเป็นข้าราชการ ส่วนนักเรียนหญิงในพระนครมุ่งจะประกอบอาชีพค้าขาย ครุ และแพทย์ ตามลำดับ และนักเรียนหญิงในต่างจังหวัดมุ่งจะเป็นครุ แพทย์ และรับราชการ

¹ถนอม อินทรกำเนต, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 45.

²ยวดี เจริญจิตร, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลาง (เวเนพระนคร-ธนบุรี)" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 47.

³สมุท นุชนาถ, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2513" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 53.

⁴โสภณัท พูลเพชรพันธุ์, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2513" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514), หน้า 97.

⁵ศิริลักษณ์ จินตาทูล, "การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 63.

พรรณราย นิมขุนทด¹ ได้ทำการวิจัยเรื่องความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2513 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนชายสนใจเกี่ยวกับอาชีพทางเทคนิควิทยา เช่น วิศวกร ช่างเทคนิค และช่างอุตสาหกรรมมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพเกี่ยวกับองค์การ เช่น ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ ฯลฯ สำหรับนักเรียนหญิงสนใจอาชีพเกี่ยวกับการให้บริการ ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล สถาปนิก และนักเขียน

นอกจากนี้ จากการวิจัยของฉนวนย กীরติรักษกุล² ชิคาร์ตัน บุญนุช³ วารุณี อัสธีรวัฒน์⁴ และสุณี ธนสารสมบัติ⁵ เกี่ยวกับตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

¹พรรณราย นิมขุนทด, "ความมีนัยสำคัญของบุคลิกภาพในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดราชบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512), หน้า 68.

²ฉนวนย กীরติรักษกุล, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511), หน้า 24.

³ชิคาร์ตัน บุญนุช, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511) หน้า 27.

⁴วารุณี อัสธีรวัฒน์, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511), หน้า 38.

⁵สุณี ธนสารสมบัติ, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2511), หน้า 121.

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนหนึ่งของการวิจัยพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีการเลือกสาขาวิชาเพื่อการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิโคลสัน¹ (Nicholson) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลไอโอวา พบว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนพยาบาลและวิทยาลัย (Junior College) เป็นพวกที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สมิธ² (Smith) และซอห์ลสตรอม³ (Sahlstrom) ทำการศึกษาและได้ผลที่สอดคล้องกันว่าตำแหน่งในชั้นเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการวางแผนการศึกษาต่อ ส่วนในประเทศไทย จากการวิจัยของศิริลักษณ์ จินดากุล⁴

¹Glen Ira Nicholson, "Factors Associated with the Choice of College By Iowa Public High School Graduates" Dissertation Abstracts 24 (May 1964) : 4549.

²Joseph Clair Smith, "Decisions of Youth about Post-High School Education : A Study in Predictability" Dissertation Abstracts 32 (April 1972) : 5517.

³Stanley David Sahlstrom, "Factors Influencing College Attendance Plans of Capable Rural High School Seniors" Dissertation Abstracts 22 (February 1962) : 2637-2638.

⁴ศิริลักษณ์ จินดากุล, "การเปรียบเทียบการเลือกอาชีพและความมุ่งหวังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในพระนครกับต่างจังหวัด," หน้า ค.

ราตรี รุ่งโรจน์ดี¹ และสมพงษ์ มั่นระวัง² สรุปเป็นข้อค้นพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี ส่วนที่เกี่ยวกับ การเลือกสายวิชาในการศึกษาต่อ จุมพล หนีมพานิช³ ได้ทำการศึกษาเรื่อง แผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนม.ศ.5 พบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียน ต่างกัน จะมีแผนการศึกษาต่อที่แตกต่างกัน แต่ทัศนีย์ บุศราทิจ⁴ ถนอม อินทรกำเนต⁵ ยุกดี เจริญจิตร⁶ สมุท นุชนาถ⁷ และโสภณัท พูลเพชรพันธุ์⁸ กลับพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์

¹ราตรี รุ่งโรจน์ดี, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสาย อาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง," หน้า 73.

²สมพงษ์ มั่นระวัง, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสาย อาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512," หน้า 89.

³จุมพล หนีมพานิช, "แผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนม.ศ.5" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517), หน้า 147.

⁴ทัศนีย์ บุศราทิจ, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนม.ศ.5 ในภาคเหนือ," หน้า 46.

⁵ถนอม อินทรกำเนต, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้," หน้า 51.

⁶ยุกดี เจริญจิตร, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาค กลาง (เวณพระนคร-ธนบุรี)," หน้า 52.

⁷สมุท นุชนาถ, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2513," หน้า 58.

⁸โสภณัท พูลเพชรพันธุ์, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน จังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2513," หน้า 44.

ในการเลือกรายวิชาของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงกับระดับปานกลาง และกับระดับต่ำ นอกจากนี้ ส่วนหนึ่งของการวิจัยของฉลวย กীরติรักษกุล¹ ชิคาร์ตัน บุญบุช² วารุณี อัสธีรวัฒน์³ และสุณี ชนสารสมบัติ⁴ พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการศึกษา ซึ่งวัดด้วยคะแนนสอบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แตกต่างกัน จะมีการเลือกอาชีพที่ต่างกัน

ภูมิสำเนา

จากการศึกษาของซอห์ลสตรอม⁵ (Sahlstrom) เมื่อปีค.ศ. 1960 โดยทำการวิจัยถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนมัธยมปลาย ส่วนหนึ่งของการวิจัยพบว่า ภูมิสำเนาของครอบครัวนักเรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวางแผนการศึกษาต่อ นักเรียนที่อยู่ในเมืองเลือกเรียนในวิทยาลัยมากกว่านักเรียนในชนบท ส่วนการวิจัยในประเทศไทย สุณี ชนสารสมบัติ⁶ พบว่า นักเรียนในพระนครและชนบุรีกับนักเรียนต่างจังหวัดเลือกอาชีพ

¹ฉลวย กীরติรักษกุล, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย," หน้า 26.

²ชิคาร์ตัน บุญบุช, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย," หน้า 30.

³วารุณี อัสธีรวัฒน์, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย," หน้า 41.

⁴สุณี ชนสารสมบัติ, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย," หน้า 40.

⁵Stanley David Sahlstrom, "Factors Influencing College Attendance Plans of Capable Rural High School Seniors," p. 2637.

⁶สุณี ชนสารสมบัติ, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย," หน้า 37.

ต่างกัน แต่ทัศนีย์ บุศราทิจ¹ ถนอม อินทรกำเนต² สมุท นุชนาถ³ ไสภณัฐ พูลเพชรพันธุ์⁴ และยุวดี เจริญจิตร⁵ ได้ขอค้นพบที่ตรงข้าม กล่าวคือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีภูมิ-
 ลำเนาต่างกัน (ในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาล และนอกเขต) มีค่านิยมทางการศึกษาที่ไม่
 แตกต่างกัน

002751

การศึกษาของบิดามารดา

ส่วนหนึ่งของการวิจัยของนิโคลสัน⁶ (Nicholson) พบว่า นักเรียนที่เลือกเรียน
 ใน Junior College วิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา และโรงเรียนพยาบาลส่วนใหญ่นั้นมาจาก
 ครอบครัวที่บิดามารดามีการศึกษาในระดับต่ำ ซอห์ลสตรอม⁷ (Sahlstrom) ก็พบว่า การ

¹ทัศนีย์ บุศราทิจ, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นม.ศ.5 ในภาคเหนือ,"
 หน้า 77.

²ถนอม อินทรกำเนต, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน
 14 จังหวัดภาคใต้," หน้า 93.

³สมุท นุชนาถ, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัด
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2513," หน้า 93.

⁴ไสภณัฐ พูลเพชรพันธุ์, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
 ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2513," หน้า 84.

⁵ยุวดี เจริญจิตร, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาค
 กลาง (เขนพระนคร-ธนบุรี)," หน้า 87.

⁶Glen Ira Nicholson, "Factors Associated with the Choice
 of College By Iowa Public High School Graduates," p. 4549.

⁷Stanley David Sahlstrom, "Factors Influencing College
 Attendance Plans of Capable Rural High School Seniors," p. 2638.

ศึกษาของปีคามารคาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเลือกเรียนต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน

สำหรับในประเทศไทย จุฑาภรณ์ วรสุมนต์¹ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของปีคามารคากับการเลือกอาชีพของนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของปีคามารคา ซึ่งขัดแย้งกับข้อค้นพบของทัศนีย์ บุศราทิจ² ถนอม อินทรกำเณด³ สมุท นุชนาด⁴ ไสภันท์ พูลเพชรพันธุ์⁵ และยุวดี เจริญจิตร⁶ ซึ่งพบว่า ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนที่แตกต่างกัน ระดับการศึกษาของปีคามารคาจะไม่แตกต่างกัน

¹จุฑาภรณ์ วรสุมนต์, "ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของปีคามารคากับการเลือกอาชีพของนักเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า ง.

²ทัศนีย์ บุศราทิจ, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนม.ศ.5 ในภาคเหนือ," หน้า 61, 67.

³ถนอม อินทรกำเณด, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใน 14 จังหวัดภาคใต้," หน้า 71, 79.

⁴สมุท นุชนาด, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2513," หน้า 78, 83.

⁵ไสภันท์ พูลเพชรพันธุ์, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ปีการศึกษา 2513," หน้า 69, 74.

⁶ยุวดี เจริญจิตร, "ค่านิยมทางการศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลาง (เวนพระนคร-ธนบุรี)," หน้า 69, 75.

อาชีพของบิคามารคา

จากการวิจัยของนิโคลสัน¹ (Nicholson) พบว่า นักเรียนที่มีบิคามารคามีพื้นฐานทางอาชีพในระดับตำนาน เลือกเรียนในวิทยาลัย (Junior College) วิทยาลัยแห่งรัฐไอโอวา และโรงเรียนพยาบาลเป็นส่วนใหญ่ และจากการศึกษาของเอ็ดดี้² (Eaddy) ในเรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่า บิคามารคามีอิทธิพลมากที่สุด คอบบินส์³ (Dobbins) ก็ได้ขอคนพบในทำนองเดียวกัน โดยพบว่า บิคามารคามีอิทธิพลต่อความคาดหวังและการเลือกอาชีพของนักเรียน นอกจากนี้แทนเซอร์⁴ (Tanzer) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องความคาดหวังทางอาชีพ ได้ขอคนพบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนสัมพันธ์กับความสนใจและอาชีพของบิคามารคา

¹Glen Ira Nicholson, "Factors Associated with the Choice of College By Iowa Public High School Graduated," p. 4549.

²Vanik Silas Eaddy, "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana" Dissertation Abstracts 29 (March 1969) : 2958-2959.

³Loy Henderson Dobbins, "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana" Dissertation Abstracts 29 (May 1968) :2958.

⁴Walter L. Tanzer, "Vocational Choice and Personality : A Study of The Relationship of Personality to Choice of Vocational Field and Vocational Aspiration Level" Dissertation Abstracts 17 (1957) : 890.

ในประเทศไทย ส่วนหนึ่งของการวิจัยของจุมพล หนีมพานิช¹ พบว่า อาชีพของ บิตามารดา มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของบุตร แต่ราตรี รุ่งโรจน์ดี² จุฑาภรณ์ วรรณสุมันต์³ และสมพงษ์ มั่นระวัง⁴ กลับได้ขอคนพบที่ตรงข้าม กล่าวคือ พบว่า การเลือกอาชีพของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่เกี่ยวข้องกับอาชีพของบิดามารดา นอกจากนี้จันทิมา บุญวานิช⁵ ยังพบอีกว่า ร้อยละ 61 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบูรณ์ บิตามารดา มีส่วนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

¹จุมพล หนีมพานิช, "แผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียน ม.ศ.5," หน้า 156.

²ราตรี รุ่งโรจน์ดี, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง," หน้า 68.

³จุฑาภรณ์ วรรณสุมันต์, "ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน," หน้า ง.

⁴สมพงษ์ มั่นระวัง, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512," หน้า 84.

⁵จันทิมา บุญวานิช, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเพชรบุรี ที่มีต่อโรงเรียนอาชีวศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509), หน้า 37.

รายได้ของบิดามารดา

แซนเนย์¹ (Chaney) ได้วิจัยถึงเหตุผลในการเลือกอาชีพของนักเรียน พบว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ จะพิจารณาค่าเงิน การควบคุมงาน เกียรติยศ สูงกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี / ไลออน² (Lyon) ได้ศึกษาและพบว่า รายได้ของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับการเลือกสายวิชาเพื่อการศึกษาต่อ / Lyon 1959 : 1269 / แต่จากการวิจัยของไนท์³ (Knight) ซึ่งได้ศึกษาถึงค่านิยมและความคาดหวังของนักเรียนนิโกร ได้ผลขัดแย้งกัน คือพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมกับการวางแผนศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา (Knight or 1970 : 2110) ส่วนในประเทศไทย จากการศึกษาของจุฑาภรณ์ วรสุมนต์⁴ จุมพล หนีมพานิช⁵

¹Reece Chaney, "Vocational Values of Children as They Related to Economic Community, Grade Level, Sex and Parental Occupational Level" Dissertation Abstracts 69 (March-April 1969) : 2957-2959.

²James Burke Lyon, "A Study of Experiential, Motivational, and Personality Factors Related to Vocational Decision Versus Indecision" Dissertation Abstracts 20 (October 1959) : 1269.

³James Henry Knight, "The Interpersonal Values and Aspiration Levels of Negro Seniors in Totally Integrated and Segregated Southern High Schools" Dissertation Abstracts 31 (November 1970) : 2110.

⁴จุฑาภรณ์ วรสุมนต์, "ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพของบิดามารดากับการเลือกอาชีพของนักเรียน," หน้า ง.

⁵จุมพล หนีมพานิช, "แผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียน ม.ศ.5," หน้า 153.

ฉนวน กীরติรักษกุล¹ ชิตารัตน์ บุญนุช² วารุณี อัสธีรวุฒิน³ และสุณี ชนสารสมบัติ⁴ ได้ชอคนพบที่คล้ายคลึงกันคือ พบว่า นักเรียนที่เลือกอาชีพต่างกันนั้น ระบายรายได้ของบิดามารดาจะแตกต่างกัน ซึ่งตรงข้ามกับสมพงษ์ มั่นระวัง⁵ และราตรี รุ่งโรจน์ดี⁶ โดยทั้งสองท่านพบว่า รายได้ของบิดามารดาไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกสายวิชา

จากรายงานการวิจัยที่ผ่านมา จะเห็นว่า การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเลือกสาขาวิชาในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยตรงนั้นยังมีน้อยมาก และการศึกษาวิจัยเท่าที่มีอยู่ก็ไม่เป็นแบบแผนอันเดียวกัน เช่น การแบ่งระดับของตัวแปรต่างกัน ศึกษาตัวแปรต่างกัน เป็นต้น อีกทั้งการวิจัยดังกล่าวที่ผ่านมาเป็น

¹ฉนวน กীরติรักษกุล, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคใต้ของประเทศไทย," หน้า 30.

²ชิตารัตน์ บุญนุช, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย," หน้า 32.

³วารุณี อัสธีรวุฒิน, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคเหนือของประเทศไทย," หน้า 44.

⁴สุณี ชนสารสมบัติ, "ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในภาคกลางของประเทศไทย," หน้า 42.

⁵สมพงษ์ มั่นระวัง, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสุโขทัย ปีการศึกษา 2512," หน้า 81.

⁶ราตรี รุ่งโรจน์ดี, "การศึกษาแนวโน้มของการเลือกเรียนต่อสายสามัญและสายอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดระยอง," หน้า 65.

เวลาค่อนข้างนาน ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ประเทศไทยได้มีการพัฒนาการศึกษาไปเป็นอันมาก ผลการวิจัยนั้นจึงอาจจะไม่ทันสมัย เนื่องจากความเป็นจริงในปัจจุบันได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีความคิดที่จะทำการศึกษาถึงลักษณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกสาขาวิชาในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา โดยอาศัยการวิจัยที่ผ่านมาเป็นแนวทางในการศึกษา.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย